

177567

82.003/a.

13/11

Főpásztori Szózat

melyet

Pacha Ágoston dr.

Isten irgalmából
és az Apostoli Szentszék kegyelméből
temesvári megyés püspök

az Úrnak 1930. esztendejében november 29-én
püspöki székfoglalása alkalmából
hiveihez intézett.

„Gutenberg” Timișoara

Főosztályi Szekció

Pécs Ágoston út.

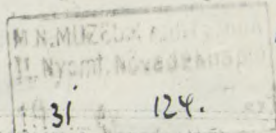

177567

Pécs

30.13H

Aki előttetek áll és szól hozzátok, nem ismeretlen előttetek. Itt születtem én ezen a fájon; édes jó szüleim, kik sok ügygyel-bajjal keresték meg a mindennapit, közületek valók voltak; közöttetek nőttem nagyra; imádkoztam éreftetek és dolgoztam a javatokra: és ha a jó Isten is úgy akarja, hadd jussanak nyugovóra a ti csontjaitok mellett az én csontjaim is!

Ugy érzem, hogy Ti engem megértetek. S úgy érzem, hogy én is megértem a rám bizott nép minden bűját és baját.

Mint *a ti pásztorotok* — úgy jövök hozzátok. Keresem az én nyájamat, hívogatom az én juhocskáimat. Vezetlek mindnyájatokat az evangélium legelőin és óvlak minden rossztól és gonosztól.

Mint *a ti atyátok*, lelki atyátok —

úgy jövök hozzátok. Az édesapa gondoskodik gyermekei számára a mindennapi kenyérről. Én meg a mindennapi lelki táplálékokról akarok gondoskodni. A hozzátok való atyai szeretetem, a rólatok való gondoskodásom fejében elvárom tőletek, hogy bennem úgy bizzatok, ahogy a gyermekek az édesatyjukban biznak.

Amikor belépünk valahová, köszönni szoktunk. Ezuttal a püspök akar köszönni. Az Ur Krisztus így szólott tanítványaihoz : „Ha valamely házba be mentek, először is azt mondjátok : *Békessége háznak !*“¹⁾ Én is ezzel a szóval köszöntelek : *Békesség legyen veletek !* S így nemcsak azért köszönök, mert a Mester azt így meghagyta, de mert lelkem lelkéből úgy érzem, hogy a lélek békeségénél, a megelégedettségénél, az Ur Krisztus békességénél ezen a világon nagyobb és maradandóbb kincs úgy sincsen !

Ugy van rendjén, hogy a hazatérő

¹⁾ Luk. 10, 5.

édesapa a gyermekeinek vásárfiát, ajándékot hozzon. Én se jövök üres kézzel. Ezüstöm, aranyom¹⁾ — az igaz — nincsen. Vannak azonban értékek, melyeket a börzén nem jegyeznek s amelyeket a legkiválóbb pénzemberek se tudnak kellőkép fölértékelni.

I

1. Magammal hozom azt a *római katolikus szent hitet*, melyet ti is az édesapátoktól édesanyátoktól örököltetek.

Ugyanazt a szent hitet, melyet a jó Isten számunkra kinyilatkoztatott, melyet az ő egyszülött fia Jézus Krisztus hirdetett, amelyért szenvedett s amelyért a keresztnek halálával meghalt.

Ugyanazt a „*Hiszekegy*“-et, ahogy az apostolok hirdették és reánk hagyták. Az apostolok nem ismerték a rádiót, nem is voltak afajta leadó állomásaik és mégis: „Hangjuk elhatott az egész földre és beszédük a föld-

¹⁾ Apost. cselekedetei 3, 6.

kerektség határait¹⁾, ezt írja Pál apostól. Jobbára egyszerű halászok voltak, de „a hit által meggyőzték az országokat.”²⁾

Ezért a szent hitért férfiakat és asszonyokat, aggastyánokat és gyermekeket vértanuhalálra ítéltek. Börtön és katakombák koromsötétek voltak — de világított az ő hitük. A hóhér kardja és bárdja, a vérengző vadállatok foga és karma nem volt elég éles és erős arra, hogy ezt a szent hitet a lelkükből kitépje. Magasra szökött fel a vértanúság máglyatüzének lángja: de mi volt ez ahhoz a szent hithöz képest, melynek fényessége és melegsége föl az egekig hatott!

Ezer és ezer esztendőn át millió és millió ember boldogan és megelégedetten élt ebben a szent hitben.

Ez még mindig az a szent hit, melyet Te a *nagyszüleidtől* örököltél. Ha jól ment soruk, ez a szent hit megóvta

¹⁾ Róm. 10, 18.

²⁾ Zsid. 11, 33.

Vater und *Mutter* geerbt hast, Deinen Kindern und Kindeskindern zu vermachen.

2. Ich bringe Euch *das Gebet*.

Einer von den Jüngern sprach zu Jesus: Herr, lehre auch uns beten! ¹⁾ Und Jesus sprach zu ihnen: Wenn Ihr betet, so sprecht: Vater unser, der Du bist im Himmel! Gib uns heute unser tägliches Brot.²⁾

Auch mir gilt das Wort, das Christus zu seinen Aposteln sprach: „Wie mich der Vater gesandt hat, so sende ich Euch.“³⁾ Darum rufe ich Euch Allen zu, die Ihr mir anvertraut seid und die ich einst dem gestrengen Richter verantworten muss: Wenn ihr betet, so sprecht: *Vater unser, der Du bist im Himmel!* Gib uns heute unser tägliches Brot.

Ich will für Euch beten. Ich will mit Euch beten, — nicht nur mit Eueren Kindern, aber auch mit der Mutter, auch mit dem Vater.

3. Ich bringe Euch die liebe *Mutter*

¹⁾ Luk. 11, 1.

²⁾ Matth. 6, 9.

³⁾ Joh. 20, 21

lek, hallgassatok az én szómra: „Ha imádkoztok, mondjátok: Miatyánk, ki vagy a mennyekben! Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma“!

Imádkozni akarok érettetek. De veletek is akarok imádkozni, — nemcsak a gyermekekkel, hanem az anyákkal, az édesapákkal is együtt akarok imádkozni.

3. Magammal hozom a mi Nagyszonyunkat, a *boldogságos Szűz Máriát*. Magammal hozom az Ur Jézus szavait, amelyekkel a keresztről tanítványához szólott: „Ime, a Te anyád“! A templomban rámutatok az oltárra, odahaza a ti Mária-képeteikre s azt mondom: Ime, a Te anyád! *Mária-Radna* felé mutatok és azt mondom: Ime, a Te anyád! Veletek megyek Radnára, szólok hozzátok a boldogságos Szűz Máriáról, veletek együtt akarom ezt a mennyei asszonyt dicsérni és áldani és hozzá fohászkodni.

Kézen foglak s így akarlak a jó Isten kegyelmébe visszavezetni. Ha meg

okod van arra, hogy a mennyei Atyától, az örök Birótól félj, rámutatok a boldogságos Szűz Mária képére s azt mondom: „Ime, a Te Anyád“!

4. Magammal hozom *az égnek Szentjeit*, akiket ti oly bensőségesen tiszteltok: Szent Iózsefet, Szent Anna aszszonyt, Szent István királyt, Szent Gelért vértanu püspököt és tanítványát Szent Imrét a liliomos királyfit, Szent Erzsébetet, assisi Szent Ferencet, páduai Szent Antalt, kis Szent Terézt s az égnek minden szentjeit, akiknek a nevét viselitek vagy akik különösképp közel állanak a szívetekhez. Veletek együtt és a ti lelki üdvösségetekre akarom őket tisztelni és segítségül hívni.

5. Azon volnék továbbá, hogy számotokra *vigasztalást* hozzak. Mert vigasztalásra rászorulunk mindannyian és mindenkor. Komolyan és komoran nézünk az idei télnek elébe.

Régen *a szántó-vető* ember csak ezért sóhajtozott, csak abban reménykedett: Engedje a jó Isten fölkelni reánk

az ő napját és adjon alkalmas időben esőt, hogy bő termésünk és gazdag szüretünk legyen! Most ugyan telve, szinte roskadásig telve van a padlás és a pince, a magtár és a hombár a jó Isten adományaival. De hát van-e keltje a bornak — buzának? Adót pedig kell fizetni, ruhát kell vásárolni, a gyermekeket pedig iskolába kell járatni, — és mindezért készpénzzel fizetni!

Aranyból van *a mesterség* feneke, — valamikor ezt így tudtuk. De hát ma is aranyból van ez a fenék? Akárhány mesterember lemond az ipari igazolványról, mert annyit se keres, amiből a kereseti adót megfizetné.

Valamikor így tervezgetett az édesapa: Tanuljon a fiam, majd lesz neki állása! Az édesanya meg így vágyakozott: *hivatalnokhoz*, állásbeli emberhez adom a lányomat! Ma is így szólotok még?

Szóljak-e a kereskedő ember bajairól, a gyáros tépelődő kinjairól, a munkás nyomoruságáról?

Egész Európában, de a világon mindenütt nagy bajok vannak. Azért ezzel meg nem vigasztalhatlak.

De hallgassatok most rám, mikor az Ur Krisztus szavát idézem, mert ez a szó évezredekben át millió és millió embert megvigasztalt: „Ne aggódjatok tehát mondván: Mit eszünk, vagy mit iszunk, vagy mivel ruházkodunk? Hiszen tudja a ti Atyátok, hogy mindezekre szükségtek vagyon.“ ¹⁾ Odafönt a mennyekben van egy Atya, aki neked is, nekem is, mindnyájunknak édesatyánk. Tudja ő, hogy vannak itt, akiknek adót és még sokféle költséget kell fizetniök. Tudja ő, hogy gyermekeitek vannak, akik reggel-délben-este éhesek, kiknek ujruga kell, akiket iskolába kell járatni: el nem hágy ő benneteket és mindnyájunknak gondját viseli!

Bizony, nagyra voltunk és sokat kérkedtünk a jó móddal. Most meg leszegényedtünk. Fiam, úgy vigyázz,

¹⁾ Máté 6, 31—32.

hogy most a legnagyobb kincsedet — a mi szent hitünket, a jó Istenhez s az imádságod erejébe vetett bizodal-madat el ne veszejtsed!

II.

1. De még valamit hozok magam-mal: szeretetet, igaz *keresztény fele-baráti szeretetet*, ahogy én ezt a tudo-mányt és mesterséget az édesanyám-tól tanultam, s ősz fejjel mondom — ahogy még ma is hallom az édes-anyám szájából.

Sokan azt állítják, hogy *az egyen-lőség* a francia forradalom vivmánya. Szó sincs róla. Az emberek között való egyenlőséget akkor állapította meg Isten, mikor a világ megteremtése után így szólott: „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunk-ra.“ ¹⁾

Ezer és ezer esztendő mult el azu-tán s az emberi nem sokat és sulyo-san vétkezett a felebaráti szeretet ellen. Az idők teljében maga az Isten Fia

¹⁾ 1. Móz. 1, 26.

leszállott a földre és kénytelen volt odakiáltani a világnak : „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.“ ¹⁾

És megint elmúlt ezer és ezer esztendő, s úgy látszott, mintha az emberiség elfelejtette volna a felebaráti szeretetről szóló parancsot, mintha az Ur Krisztus hiába ontotta volna az ő véré.

Ezeket az időket már mi megértük. Irigy és kaján lelkület, gyűlölség és boszuállás voltak *a világháború* okozói. Patakokban folyt már az ártatlan emberek vére. Mennyit búsult és sóhajtozott odahaza az asszony. Mennyit siratták a gyermekek az édesapjukat. Mennyi tépelődő gond mardosta odahaza az édesapa, az édesanya lelkét az ő katona fiukért. Mindez a háborúviselő felek szívét meg nem lágyította.

Egyszer aztán véget ért a véres világháború. De legott kitört *a gazdasági háború*. Ebben a háborúban nem ontanak vért, de ez szörnyűbb és irgalmatlanabb háború, mint amaz volt,

¹⁾ Máté 19, 19.

és többen esnek áldozatul, mint a világháborúban. Lesz-e egyszer vége ennek a háborúnak? És ha békét is kötnek, tartós és őszinte-e ez a békeesség? Ki tudna erre megfelelni?

Sok-sok házat fölgyújtott a világháború. A tüzet eloltották, de bent a házban még füstöl a zsarátnok, a hamu alatt ott lappang a parázs. Ha el is némult az ágyuk szava, a szivekben igaz, őszinte békeesség még sincsen. Ránk vár a föladat, hogy a romokat eltakarítsuk s a parazsat is eloltsuk.

2. Azért szólok hozzátok:

Férfiak, jók és szelidek legyetek a ti asszonyaitokhoz! Nézd, ennek az asszonynak Te az oltár előtt hűséget és szeretetet fogadtál. Ez az asszony a Te gyermekeidnek az édesanyjuk, ő hozta őket a világra, a gyermeknevelés és a háztartás ezer és ezer gondja az ő baja és terhe.

Itt Temesvárott látogatóban voltam egy népes leányiskolában. Nehány száz kisleány állott körülöttem s én többek

között így szólottam hozzájuk: „Sokszor és sokat imádkozzatok az édesapátokért és az édesanyátokért. Meg is tesszük mindjárt és imádkozunk érettük“. És térden állva együtt imádkoztunk az ő szüleikért. Ezután egy leányka bizalmasan azt kérdezi a tanítónőtől: „Ugy-e, mi most azért imádkoztunk, hogy az én tatám visszajöjjön az én mamámhoz“?

Asszonyok, jók és szelidek legyetek az emberetekhez! Nézd, ez az ember egész nap kemény munkát végez. Mennyit lótt fut, hogy töri magát azért a mindennapi kenyérért, amit az ő felesége és gyermekei megesznek! A gyermekekkel együtt napközben sokszor gondolatok arra a jó emberre, aki számotokra kenyeret keres, és mondatok el érte egy-egy *Mi Atyánkot*. Mikor aztán este ez a jó ember holtra fáradtan haza érkezik, szerető jó feleség és jó gyermekek után vágyakozik. *Asszonyok*, jók és szelidek legyetek hát a gyermekeitek édesapjához, ki

agyon dolgozza magát, — és mindezt tiérettetek, hogy kenyérre valót szerezzén.

Ti jó szülők, szeressétek a ti gyermekeiteket! A 10 parancsolatban meg van írva, hogy a gyermekek szeressék az ő szüleiket. De se a 10 parancsolat meg nem parancsolja, se másutt nincs megírva, hogy a szülők tartoznak az ő gyermekeiket szeretni. Ez fölösleges parancsolat is lett volna. Mert hát van-e apa, van-e anya, aki nem szereti az ő gyermekét, az ő tulajdon véréét?! De nálunk a Bánságban mégis figyelmeztetni kell a szülőket arra, hogy gyermekeiket szeressék. Esztendőök óta nagy, igen nagy itt a *Bánságban a gyermekhalandóság*. Mikor minálunk annyi de annyi gyermek hal meg! Meghalnak, még mielőtt a világra jönnének, — mert meg kell halniok...!

Édes apám, édes anyám: a legszebb szó, amit emberi nyelven kimondhatunk. Bátyám, öcsém, néném, hugom: majdnem olyan édesen hangzik. A mi sze-

gény bántási gyermekeinknek már nincs testvérkéjük. Oh milyen szegények vagytok, mennyire egymagatokra maradtatok ! . . .

Gyerekek, apátokat-anyátokat szeres-
sétek ! Tiszteld atyádat és anyádat,
hogy hosszú életü lehess a földön. Ilyen
ünnepi formában kötötte ezt lelkünkre
a jó Isten. Meg is érdemli édesapád és
édesanyád, hogy őket szeressed. Nézd,
fiam, hogy törik magukat azért a bete-
vő falatért, amit Te megeszelsz ! Amijök
van, maholnap mind a tied, s amit még
szereznek, az is mind rád marad.

Ne csak az apró gyermekek tartsák
szüleiket tiszteletben, mert ez a parancs
a felnőtteknek is szól, kiknek még
apjuk-anyjuk van.

Azt tartja a *közmondás* : „Ha az
édesapa ad valamit a fiának, ezen ketten
örülnek : a fiú örül annak, mert kapott
valamit, az apa meg azért örül, mert
adhatott valamit a fiának. Ha pedig a fiú
ad valamit az édesapjának, ez kettőnek
fáj : a fiúnak, mert oda kellett adni, de

az apjának is, mert el kellett hogy fogadja.“

A közmondásokban mindig van igazság. Hosszú tapasztalat és életbölcesség alapján születtek meg.

De szomorú is azt nézni, mikor a fiú tartja ki az ő édes szüleit, de kellenül, a jó öregeket megalázó módon teszi! De megsíratni való állapot, mikor az az öregember, aki pedig mindenét odaadta a fiának, reszkető kézzel nyúl a kegyelemkenyér után!

3. Mindannyian, ti édes jó fiaim,
kik reám vagytok bízva s akikért egykoron felelek, szeressétek egymást.

Sokszor bizony megfeledkezünk arról, hogy egy Atyánk van a mennyben, kinek gyermekei, tehát egymásnak testvérei vagyunk! Sokszor bizony megfeledkezünk arról, hogy az Ur Krisztus saját vére ontásával váltott meg bennünket!

Sok minden megtörtént a múltban, aminek nem lett volna szabad megtörténnie.

Pörlekedés és gyűlölség, meggyanúsítás és engesztelhetetlen lelkiület nem illenek a Krisztus tanítványaihoz. A Jézus Krisztus országa nem épülhet föl ily talapzaton.

Te neked jogod van ahhoz a *nyelv*-hez, melyet az édesapádtól és az édesanyádtól örököltél. De ugyanaz a jog kijár a másiknak is. Sőt állj a pártjára, ha valami igazságtalanság esik meg rajta.

4. És ha mégis volna köztetek nézeteltérés, visszavonás, ezeket — kérlek, kedves fiaim — intézzétek el a templomon és a hitközségen kívül. Az megépenséggel méltatlan és igazságtalan eljárás, hogy a *lelkipásztort* kényszerítsétek az ellentétek malomkövei közé! Bizalommal legyetek a lelkipásztorhoz, amint a lelkiatya azt meg is érdemli. Sőt könnyítsetek a terhein, s amennyiben töletek telik, lelkipásztori munkájában iparkodjatok a kezére járni.

5. Én magam sohse tettem és nem is tudok közöttetek *különbséget tenni*.

Nekem ugyan mindegy : szegény vagy-e vagy gazdag ; a földet túrod-e vagy kereskedel ; tied-e a gyár vagy dolgozol benne ; ur vagy-e vagy koldus ? Sohse kértem tőled, melyik nyelven dalolt az édesanyád, mikor a bölcsőben ringatott ? Én csak azt nézem, hogy Te az én juhocskám vagy, akit az Ur rám bízott, s egykoron számon kér tőlem. Tartozó kötelességem, hogy őrizzelek, lelki gondodat viseljem s egykoron az örök üdvösségre elvezesselek. Ennek a kötelességnek becsülettel és hiven meg akarok felelni.

6. De mi azokat is szeretni akarjuk, kik *más hiten* vannak. Mi ugyan imádkozunk azért, hogy jöjjön el az ő országa s az a nap, amikor egy akol és egy pásztor lesz ; de ez a mi iparkodásunk nem lépheti át az imádság és a szeretettel teljes fölvilágosítás határait. A hit az Isten ajándéka. Tudja meg minden ember, hogy mi a mi szent hitünket teljes odaadással szeretjük ; de tudja meg azt is, hogy mi minden

embert őszintén és becsületesen szeretünk.

*

*

*

Az Ur Krisztus így szólott az ő apostolaihoz: „Elmenvén az egész világra, *hirdessétek az evangéliumot* minden teremtménynek.“¹⁾

Nekem is szól ez a parancs. Mostantól fogva az én világom: Temesvár, Timiş-Torontal, Arad, Caraş, Severin lesz, ezen a területen pedig minden város, minden falu és minden lélek.

Ur Jézus, hallom a szavadat, meg is értelek és követlek tüskön-bokron át, ameddig „erőm s inaim vihetnek.“²⁾ Mindenütt keresem az én nyájamat, az én bárányaimat. Elmegyek minden városba és minden faluba. Szeretnék elmenni minden utcába és benyitni minden házba. Keresem a szántóvető embereket, elmegyek a kereskedőkhöz, a népkonyhába, a kórházba. Elmegyek a gyárakba, kimegyek a határba, a föl-

¹⁾ Márk 16, 15.

²⁾ Berzsenyi, Fohászkodás.

dekre, a szőlőkbe. Beszélni akarok minden édesapával, minden édesanyával. Bele akarok nézni minden gyermeknek a két szemébe.

Ugy akarok tenni, hogy azt püspökké való fölszenteltetésemkor megígértem: „Narrabo opera Domini“, azaz: „*Hirdetni fogom az Ur cselekedeteit.*“¹⁾ Tartozó kötelességem, hogy nektek az evangéliumot hirdessem. Más szóval: hogy nektek *örömhírt* hozzak. Ezekben a szomorú és gondokkal terhés időkben ez ugyan nehéz feladat. De azért én állom, és biztosra veszem, hogy örömet, vagy legalább vigasztalást hozok az én népemnek.

Ide hallgass, Fiam. Hogy is szól a zsoltáros éneke? „Vesd az Urra gondodat és ő eltáplál téged.“²⁾ Ide hallgass. Mit is énekelték karácsony szent éjszakáján az angyalok? „Békesség a földön a jóakarátú embereknek.“³⁾ Ide

¹⁾ Zs. 117, 17.

²⁾ Zs. 54.

³⁾ Luk. 2, 14.

hallgass. Mit is mondott az Ur Jézus, mikor a szegény népet vigasztalni akarta? „Ne aggódjatok tehát, mondván: Mit eszünk, vagy mit iszunk vagy mivel ruházkodunk? Hisz tudja a ti atyátok, hogy mindezekre szükségtek vagyon.”¹⁾

Ugy *áldalak* meg *mindnyájatokat*, ahogy az édesapa megáldja az ő gyermekeit. Megáldom az apákat, az anyákat és megáldom a ti gyermekeiteket. Megáldom az öregeket és megáldom a ti betegjeiteket. Megáldom azt a mindennapi kenyeret, melyet sokszor annyi gonddal és bajjal megkerestek és keserűséggel esztek. Megáldom a házaitokat, a gazdaságot, az egész határt és a szöllőt. Megáldom a temetőt és megáldom a ti kedves halottaitoknak az emlékét. Az Atyának † és Fiúnak † és Szentlélek † Istennek nevében. Amen.

¹⁾ Máté 6, 31–32.

Temesvár, az Urnak 1930. esztendejében november 29-én.

† **ÁGOSTON**
püspök

† AGOSTON

1880